

Vergaderjaar 2022–2023

31 066

Belastingdienst

36 151

**Regels ten behoeve van de hersteloperatie
toeslagen (Wet hersteloperatie toeslagen)**

Nr. 1118

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 oktober 2022

In deze brief ga ik in op drie zaken naar aanleiding van het wetgevingsoverleg over de Wet hersteloperatie toeslagen en de stemmingen over de moties naar aanleiding van het debat over de Fraudesignaleringsvoorziening (FSV) (Handelingen II 2021/22, nr. 107, item 23), beide van 27 september jl.

- 1) In het wetgevingsoverleg van 27 september jl. van de vaste commissie Financiën over de Wet hersteloperatie toeslagen heeft het lid Omtzigt een motie¹ ingediend waarin de regering wordt verzocht om zorg te dragen dat organisaties waaraan gegevens uit FSV zijn verstrekt de hierin betrokken burgers informeren. De Staatssecretaris Toeslagen en Douane heeft gezegd dat hier per brief op teruggekomen wordt voor de stemmingen van 4 oktober as.
- 2) Ook heeft de heer Omtzigt gevraagd op welke manier het verwijderen van FSV-data uit systemen wordt vormgegeven.
- 3) Tot slot is een motie van het lid Omtzigt² aangenomen over nader en volledig onderzoek naar gegevensdeling over ondernemingen, ondernemers en rechtspersonen in FSV. Tijdens de stemmingen op 27 september jl. (Handelingen II 2022/23, nr. 4, Stemmingen) is de regering gevraagd om binnen ongeveer drie weken een onderzoeksvorstel te sturen waarin staat hoe en door wie dit onderzocht wordt.

1) Informeren van burgers over FSV-registratie

Het lid Omtzigt heeft een motie ingediend die de regering verzoekt ervoor zorg te dragen dat alle organisaties die de beschikking hebben gekregen over FSV-data worden geïnformeerd en met hen gedeelde data opnieuw worden gedeeld en ervoor te zorgen dat die organisaties de betrokken burgers binnen 3 maanden hierover informeren. De Staatssecretaris

¹ Kamerstuk 36 151, nr. 21

² Kamerstuk 31 066, nr. 1103

Toeslagen en Douane heeft tijdens het wetgevingsoverleg gezegd mij te zullen vragen schriftelijk op deze motie terug te komen.

Naar aanleiding van de gewijzigde motie van het lid Marijnissen van 29 april 2021³ informeert de Belastingdienst de burgers die geregistreerd waren in FSV of, en zo ja, aan welke organisatie hun gegevens zijn verstrekt en of de ontvangende organisatie gevolg gegeven heeft aan eventueel gedeelde FSV-informatie. Het is daarmee niet nodig dat een organisatie die informatie heeft ontvangen van de Belastingdienst de betrokken burgers nogmaals informeert; die taak wordt immers reeds door de Belastingdienst zelf uitgevoerd. Het ontvangen van verschillende brieven van verschillende organisaties kan tot verwarring leiden bij de betrokken burgers. In dat licht ontraad ik de ingediende motie.

Het informeren van FSV-geregistreerden over de gegevensverstrekking vindt gefaseerd plaats. Zie hiervoor ook de tijdlijn die aan uw Kamer is verstrekt⁴. Naar aanleiding van de moties van het lid Marijnissen⁵ zijn burgers én ondernemers in de zin van de Wet Inkomstenbelasting (natuurlijke personen), geïnformeerd over het feit en de reden van hun FSV-registratie. Alle natuurlijke personen die in FSV stonden geregistreerd worden geïnformeerd, tenzij er een specifieke uitzonderingsgrond geldt. In totaal zijn er tot nu toe dit circa 220.000 personen geïnformeerd. In het najaar kunnen de meeste personen die eerder waren uitgezonderd alsnog geïnformeerd worden, omdat het onderzoek naar hun uitzonderingsgrond dan is afgerond. Overigens zal in sommige gevallen sprake blijven van een geldende uitzonderingsgrond.

De verstrekking van informatie uit of over FSV valt uiteen in verstrekking vanuit mailboxen en het voldoen aan informatieverzoeken ontvangen van andere organisaties. Over de gegevensverstrekking uit mailboxen is uw Kamer geïnformeerd met mijn brief van 9 september jl.⁶ Dit betreft het reeds uitgevoerde onderzoek van PwC naar gegevensdeling en het vervolgonderzoek dat op dit moment wordt uitgevoerd door de Belastingdienst, ondersteund met expertise vanuit PwC. Met deze onderzoeken wordt inzichtelijk aan welke organisaties informatie over burgers is verstrekt en of hier een rechtsgrondslag voor bestond. Ook wordt bij de ontvangende organisaties nagegaan of zij gevolg hebben gegeven aan de ontvangen informatie. Er is reeds informatie verstrekt waarmee de ontvangende organisatie kan achterhalen welke gevolgen de gegevensdeling heeft gehad. Het is daarom niet nodig om opnieuw FSV-informatie te verstrekken aan de organisaties waaraan eerder gegevens zijn verstrekt, zoals in de motie wordt verzocht. Dit vervolgonderzoek wordt binnenkort afgerond en over de uitkomsten informeer ik uw Kamer in november met de vervolgbrief over het FSV-tegemoetkomingsbeleid.

In aanvulling hierop heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) door de Auditdienst Rijk⁷ (ADR) laten onderzoeken of de onder SZW vallende uitvoeringsorganisaties UWV, SVB en de Nederlandse Arbeidsinspectie het verzoek van de Belastingdienst, om na te gaan welke gevolgen het verstrekken van gegevens gehad kan hebben voor burgers, zorgvuldig hebben aangepakt. De ADR concludeert onder andere dat het verzoek door alle drie uitvoeringsorganisaties zorgvuldig is opgepakt en behandeld.

³ Kamerstuk 28 362, nr. 55

⁴ Kamerstukken 31 066 en 32 761, nr. 1116

⁵ Kamerstuk 35 510, nr. 21 en Kamerstuk 28 362, nr. 55

⁶ Kamerstuk 31 066, nr. 1107

⁷ ADR Rapport FSV-signalen UWV, SVB, NLA, 12 juli 2022

Daarnaast zijn gegevens verstrekt door de Belastingdienst in reactie op een wettelijk informatieverzoek van andere overheidsorganisaties. De Belastingdienst is verplicht gevolg te geven aan deze verzoeken. Dergelijke verzoeken zijn vastgelegd en herleidbaar. In totaal zijn 15.000 FSV-geregistreerden geïnformeerd over het feit dat zij vanwege een informatieverzoek in FSV stonden. Dit najaar zullen resterende 10.750 FSV-geregisteerden hierover geïnformeerd worden. Dit betekent dat aan een FSV-geregisteerde voor zover mogelijk gemeld wordt welke overheidsorganisatie een informatieverzoek gedaan heeft.

2) Verwijderen gegevens uit systemen

Het lid Omtzigt heeft gevraagd naar het verwijderen van gegevens uit FSV uit de systemen van de overheid over bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) bekende burgers. De Staatssecretaris Toeslagen en Douane heeft mij gevraagd hier schriftelijk op te reageren.

Onder de Archiefwet gelden reeds in selectielijsten vastgelegde bewaartermijnen voor gegevens. Een aanvullend verzoek tot het verwijderen van gegevens waarvan de bewaartermijn al is verstreken is daarom niet nodig. Voor andere gegevens – binnen de bewaartermijn – zal de Belastingdienst organisaties verzoeken de informatie die zij zonder grondslag over burgers in FSV hebben ontvangen uit hun systemen te verwijderen, voor zover de wet dit toelaat. Dit verzoek zal de Belastingdienst doen na afronding van het vervolgonderzoek naar gegevensverstrekking dat ik in november aan uw Kamer aanbied en nadat het eventuele nadeel en een bijbehorende tegemoetkoming zijn vastgesteld en de conclusies aan de betreffende persoon gemeld. De Belastingdienst zal dit verzoek voor alle burgers in FSV doen, niet alleen degenen die bekend zijn bij UHT.

3) Nader onderzoek ondernemingen, ondernemers en rechtspersonen

Motie⁸ van het lid Omtzigt verzoekt de regering ervoor zorg te dragen *dat ook het delen van gegevens over ondernemingen, ondernemers en rechtspersonen die op zwarte lijsten staan of stonden, nader en volledig onderzocht wordt*. Bij de appreciatie van deze motie en in mijn brief van 27 september jl. heb ik toegelicht waarom natuurlijke personen of bedrijven die in FSV geregistreerd zijn met een Burgerservicenummer (BSN) wel geïnformeerd kunnen worden, maar het informeren van bedrijven die met een Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN) staan op uitvoerbaarheidsbezwaren stuit. Dit vanwege de uitvoerbaarheid, zo kunnen registraties van rechtspersonen al van langer geleden zijn en een rechtspersoon kan inmiddels zijn overgedragen en inmiddels over andere aandeelhouders of over andere bestuurders beschikken. Daarnaast is uit de PwC onderzoeken niet gebleken dat er negatieve en niet-verklaarbare effecten bij rechtspersonen zijn geweest.

Bij de appreciatie heb ik aangegeven de motie daarom te interpreteren als ziend op ondernemers die met een BSN zijn geregistreerd. Het lid Omtzigt heeft hier bevestigend op gereageerd. De motie is aangenomen. Bij de stemmingen heeft het lid Omtzigt gevraagd om binnen ongeveer drie weken een onderzoeksvoorstel te ontvangen waarin staat hoe dit onderzocht wordt en wie dit gaat onderzoeken. Hiervoor verwijs ik naar het onderzoeksvoorstel dat ik uw Kamer op 9 september jl.⁹ heb aange-

⁸ Kamerstuk 31 066, nr. 1103

⁹ Kamerstuk 31 066, nr. 1107

boden. Daarin staat beschreven hoe het vervolgonderzoek naar gegevensverstreking uitgevoerd wordt. De Belastingdienst analyseert in het onderzoek de bevindingen van PwC naar de al onderzochte 18 mailboxen. Daarnaast worden de 80 nader door PwC geïdentificeerde mailboxen onderzocht. Het onderzoeksplan is meegestuurd met de brief van 9 september jl. Daarbij wordt onderzocht of er gegevens uit FSV zijn gedeeld of dat er andere gegevens van FSV-geregistreerden zijn gedeeld. Ook wordt door de ontvangende organisaties -voor zover het geen informatieverzoeken zijn – onderzocht of zij een gevolg hebben gegeven aan de gegevensdeling. In dit onderzoek wordt ingegaan op de gegevensverstreking over zowel particulieren als ondernemers met een BSN.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij